

In memoriam

Rudi van Vlaenderen

*Op 26 oktober stierf Rudi van Vlaenderen,
een van onze meest bezielde na-oorlogse theatermakers.*

*Jaak van Schoor geeft een idee van de activiteiten
die deze duizendpoot tijdens zijn leven ontwikkelde.*

*Dré Poppe, Hugo Van den Berghe, Dirk Buyse en Franz Marijnen
gedenken hem met grote dankbaarheid.*

Rudi van Vlaenderen in 'Audiëntie', BKT, 1979

Toen ik vernam dat Rudi gestorven was schoot me meteen een avond in 1964 met *Toneel Vandaag* door het hoofd. We speelden toen *Voulez-vous jouer avec moi?* van Marcel Achard in een regie van Lode Verstraeten. Rudi was zoals gewoonlijk toneelmeester, toneelknecht en dies meer. Toen de opvoering achter de rug was zei hij: 'Jongens, ik kan niet lang blijven vandaag. Mijn moeder is overleden.' Dit vind ik nu echt typerend voor hem. Alles moest doorgaan. Die houding heeft hij ook doorgetrokken wanneer het zijn eigen dood betrof. Hij heeft altijd gezegd: 'Geen gedoe rond mijn dood tot na mijn crematie.'

Hij was iemand die zichzelf kon uitschakelen, hij had niets te maken met de glamour van het theater. Bekendheid bij het publiek of sta-

tus zeiden hem niets. Hij had niet de ambitie om een carrière als beroepsregisseur op te bouwen. Het is een cliché, maar voor hem was het even belangrijk om de vrachtwagen uit te laden, het decor op te bouwen of accessoires aan te geven. Ik denk niet dat ze nog bestaan, idealisten die bereid zijn een hypotheek op hun huis te nemen om theater te kunnen maken.

Anderzijds was hij ook een dwarsligger. Niet om vervelend an sich te zijn, maar om dingen los te maken. Zo werd hij bijvoorbeeld directeur van het RITCS, maar zogauw de opleiding op poten stond stapte hij op. Eén van zijn verdiensten ligt in het feit dat hij samen met Dré Poppe de Franse avant-gardisten in Vlaenderen introduceerde. Toen Dré stopte met *Toneelstudio '50* (nu *Arca*) startte Rudi

met *Toneel Vandaag*. Hij bracht toneel in alle mogelijke, maar vooral ónmogelijke zaaltjes en zette zich wat af tegen de KVS en de KNS, de twee grote gezelschappen van dat moment.

Ik beschouw Rudi als mijn geestelijke vader. In feite stond hij aan de wieg van mijn carrière. Ik leerde hem kennen in de toneelliefhebberskring Dageraad in Wetteren. Hij registreerde daar en bracht me op het idee om beroepsacteur te worden. Meer nog: hij is er in eigen persoon bij mijn ouders voor gaan pleiten.

Al tijdens mijn Conservatoriumperiode in Gent speelde ik in Brussel bij *Toneel Vandaag*. Wat vooral indruk op mij gemaakt heeft is Rudi's enthousiasme. Lang niet alleen als regisseur, maar ook in de manier waarop hij een tekst verdedigde of zelf voor alles zorgde.

Wat de repertoirekeuze betreft heeft hij werkelijk een voorbeeldfunctie gehad. Hij durfde risico's nemen. Een stuk van Renée de Obaldia bijvoorbeeld, je moest het maar kunnen verkopen aan de programmatoren. De mensen waren toen heel weinig gewend van de rondreizende theaters. Die brachten gewoonlijk volkstheater of klassiekers. Ook de keuze voor teksten die eerder naar de linkse kant neigden was niet evident. In bepaalde kringen kwam je er gewoon niet mee binnen.

Hugo Van den Berghe in gesprek met Marleen Baeten